

FORRÁSOK

A Borszékért Alapítvány és a Borszéki Polgármesteri Hivatal közérdekű lapja

BESZÉLGETÉS MIK JÓZSEFFEL, BORSZÉK VÁROS POLGÁRMESTERÉVEL

MÁSODIK ADVENTI GYERTYAGYÚJTÁS

Pénzügyi megszorítások, váratlan veszteségek és elhúzódo beruházások nehezítették Borszék elmúlt évét, mégis sikerült stabilan talpon maradni és több fontos fejlesztést előkészíteni. Mik József polgármesterrel az egyik legnehezebb esztendőről, a befejezett és elakadt beruházásokról, az uniós források szerepéről, valamint a város jövőjét meghatározó tervekről beszélgettünk.

– Polgármester úr, hogyan értékelné az elmúlt esztendőt? Melyek voltak a legmeghatározóbb pillanatait?

– Őszintén úgy gondolom, hogy az elmúlt 17 év egyik legnehezebb időszaka van mögöttünk. Már az év eleje is rendkívül nehéz volt, hiszen mínusz 4 millió lej hiánnyal indítottunk. Ezt részben egy pályázati korrekció, részben pedig az okozta, hogy a Megyei Önkormányzattól kevesebb leosztást kaptunk, és pénzt vettek el a személyi jövedelmi adóból is, úgyhogy más településnek irányították át. Így összességében ennyivel kevesebből kellett gazdálkodnunk.

Először fordult elő, hogy év közben fejezetek között kellett átcsoportosítanunk a pénze-
ket, hogy a működést fenn tudjuk tartani. Szerencsére így is sikerült úgy zárunk, hogy még átvihető keretünk is maradt. Ezt a nehéz helyzetet tovább súlyosbította, hogy váratlanul elhunyt a város jegyzője Moldován Kémenes Ildikó, aki egyik kulcsszereplője volt az önkormányzat működésének. Egy ilyen tragédia teljesen felforgatja a hivatal munkáját: a feladatokat újra kellett osztanunk, megszervezni, átgondolni az egész működést – egy időigényes és érzelmileg is megterhelő folyamat volt.

fotó: facebook.com/primariaborsec

**KELET-ERDÉLYI
FÜRDŐKULTÚRA
– KIÁLLÍTÁSMEGNYITÓ
BORSZÉKEN**

4. OLDAL

**FOTBALLÜNNEP
BORSZÉKEN
– A ROMÁN KIRÁLYI
VÁLOGATOTT
VENDÉGJÁTÉKA**

5. OLDAL

fotó: facebook.com/primariaborsec

**ÚJRA AZ EKHÓS
SZEKÉR NYOMÁBAN
– ÜNNEP, AMELY
FELEMELTE
BORSZÉKET**

6. OLDAL

(folytatás az 1. oldalról)

Ezzel párhuzamosan egy folyamatosan romló országos hangulat is rányomta a bélyegét az évre: drágulásokkal, megszorításokkal és leépítésekkel kellett számolni, ami szintén nehezítette a tervezést. Mindezek ellenére fontos hangsúlyozni, hogy Borszék még így is a jobb helyzetben lévő települések közé tartozik, hiszen évente nagyjából 16–17 millió lej saját bevételünk keletkezik. Ennek mindössze körülbelül 15 százaléka megy bérekre, tehát a fennmaradó összegből nemcsak működni tudunk, hanem fejlesztésekre is jut forrás. Sok település a saját bevételéből még a fizetéseket sem tudja fedezni, így ebből a szempontból még mindig kedvezőbb helyzetben vagyunk.

– Milyen fejlesztéseket sikerült befejezni, és melyek akadtak el?

Az idei évben elsősorban azokra az uniós forrásból megvalósuló projekteinkre koncentráltunk, amelyek már futottak, és amelyeket szeretnénk volna lezárni. Így sikerült befejezni a Nádas utcában és a Petőfi Sándor utcában található 20 szociális bérakást. Ezek az épületek teljes egészében elkészültek, azonban sajnálatos módon még nem tudjuk őket átadni, mert az áramszolgáltatással rendkívül nehéz az együttműködés. A 2024 júniusa és augusztusa között benyújtott 21 árambekötési kérségből mindössze egy jutott el szerződésértéig az év októberéig, a felső-borszéki kultúrház bekötése. Másfél éve teljesen elkészült a római katolikus plébánia melletti sétány, különböző utcáknak és köztereknek a rendezése, de még mindig nem jutottunk oda, hogy esténként felgyúljon a közvilágítás, az áramszolgáltató késedelme miatt. Így érthető módon a szociális lakások átadása is csúszik.

Emellett azonban több olyan beruházás is volt, amelyet halasztanunk kellett a pénzkiesés miatt. Ilyen többek között a nyilvános mosdó felújítása, a tömbházak hőszigetelésének folytatása, vagy a tömbházak közötti területrendezés. Ezeket a következő évre kell átvinnünk. A kormányzat megszorításai miatt az uszoda építése és a sípálya mellé tervezett szórakoztató park is legalább egy-két év csúszásba kerül. Az építési engedély megvan mindkettőre, viszont nem tudtuk elindítani a munkálatokat.

– Idén átadták a Sportbázist. Hogy látja az eddigi működését?

A Sportbázis fontos mérföldkő volt, és ezzel együtt elindítottuk a helyi focicsapatot is. Beneveztünk a megyei bajnokságba, túlzott elvárások nélkül, van még, amit fej-

lődjünk a következő időszakban. Felszerelést vásároltunk az edzőterembe, amelyet már egyre többen használnak. Tavasszal szeretnénk elkezdni a sportcsarnok felújítását, belső és külső javítási munkálatok fognak majd zajlani.

– Az anyagi nehézségek ellenére több uniós támogatást is sikerült elnyerniük. Milyen fejlesztéseket tesznek lehetővé ezek a források?

A mögöttünk álló évben szinte folyamatosan pályázatokat készítettünk, nyújtottunk be, és ezek eredményeként közel 19 millió lej értékű uniós támogatást nyertünk. Ez az összeg olyan fejlesztéseket tesz lehetővé, mint a felső-borszéki piac teljes felújítása, a piaci forrás területének rendezése, egy új forrásház építése vagy a makettpark megvalósítása, amely a város turisztikai kínálatát erősíti majd.

Ezen felül elnyertünk egy körülbelül 1,9 millió lej értékű pályázatot is, amely az önkormányzati szolgáltatások teljes digitalizálását célozza. Ez alapjaiban alakítja át az ügyintézkést: gyorsabb, átláthatóbb és korszerűbb folyamatokat hoz majd létre mind az adminisztráció, mind a lakossági ügyfélkapcsolatok terén.

Dolgozunk továbbá egy napelempark létrehozásán, amely az alsó-borszéki középületek – az óvoda, a kultúrház, a járóbetegrendelő és a tűzoltóság – energiaellátását biztosítaná, a sportbázis esetében pedig a hatalmas áramigény miatt szintén szükség lenne saját napenergiára. A projektet a következő uniós kiírásban tervezzük benyújtani.

Emellett folyamatban van egy új szabadidőpark terve is a volt Virágház helyén. Ide játszótérket, különböző szórakoztató elemeket és egy kis amfiteátrumot tervezünk, amely valóban méltó közösségi térként szolgálna. A sípályaival szemben pedig egy elektromos gokart pályára szeretnénk pályázatot benyújtani.

– A turizmus terén hogyan zárták az évet?

Jelentős előrelépésnek tartom, hogy sikerült létrehozni a Turisztikai Desztinációs Menedzsment Egyesületet (TDM), amelynek 35 tagja van – helyi vállalkozók, egyesületek, szállásadók és maga az önkormányzat. Ez azért fontos, mert a város turizmusának egy része eddig „szétszórtan” működött. Most egy közös ernyő alá kerül a marketing, a népszerűsítés, a stratégiai tervezés, és sokkal több pénzt, ötletet és lehetőséget tudunk mozgósítani. Ebben óriási kitörési pontot látok.

A szektorban azonban Románia-szerte visszaesés volt, elsősorban a vakációs utalványok megszűnése és az áfaemelés miatt. A borszéki szálláshelyek ezt megérezték, azonban a Fontana esetében – ami kiemelt beruházásunk – enyhe növekedést tapasztaltunk. Eredetileg három év veszteséggel számoltunk, ehhez képest már a második és harmadik év is pozitív.

A Fontana vonzza a kis- és középberuházásokat, főleg a szállások terén. Egy nivósabb hotelnek az építése még várat magára, de reméljük az elkövetkezőkben ez is el fog jönni.

– Mit remélhetnek a borszékiek a következő évtől?

Összintén szólva mi is csak keressük a kapaszkodókat ebben a káoszban, de nem vagyok pesszimista. A helyi bevételeink stabilak, és ezeket beruházásokra fogjuk fordítani.

Tavasszal mindenképpen elkezdjük a nyilvános mosdó felújítását, befejezzük a Kossuth-kutat, és márciusban nekilátunk a Boldizsár-, László- és Lázár-források felújításának – teljesen saját forrásból. Szeretném, ha jövő nyárra mind kész lenne. Jövő év augusztusáig el kell készülnie a szolgálati lakások és a hulladék udvar is. Tavasszal felszereljük az elektromos töltőállomásokat, mert érkeznek majd a mikrobuszok, valamint a nagyobb elektromos buszok.

Az alsó-borszéki rész rendezésére is nagy hangsúlyt szeretnénk fektetni. Remélem sikerül a J és a K tömbházak szigetelése. Valamint el szeretnénk kezdeni a tömbházak közötti területrendezést, ami nagyon nehéz dolog, valószínűleg sok vitával fog járni, de hosszú távon szükséges, hiszen a jelenlegi állapot nem méltó Borszékhez, és ezt az elkövetkező három évben fel szeretném számolni.

– A rendezvények terén milyen változások várhatóak?

Idén visszafogottabbak leszünk: az adventi programok megmaradnak, de a tűzijáték elmarad. Jövőre a Borszéki Napok is kimaradnak – nem akarunk nagy, költséges eseményeket. A Nostalgia Fesztet tovább visszük, és több kisebb, elsősorban a helyieknek szóló rendezvényt tervezünk egész évben. Fontosnak tartom, hogy a borszékiek újra sajátjuknak érezzék a helyi közösségi életet.

– Mit üzenne a borszékieknek az év végén, ennyi nehézség és feladat után?

Bízom benne, hogy a sok kihívás ellenére is sikerül tovább erősíteni Borszékét.

(folytatás a 3. oldalon)

(folytatás a 2. oldalról)

A célunk változatlan: olyan várost építeni, ahol a fejlesztések kézzelfoghatóan javítják az itt élők mindennapjait. A jövőre nézve is ezen fogunk dolgozni.

Látjuk és érezzük, hogy nehéz időszak áll előttünk. Megszorítások, drágulások,

megvonások követik egymást, mégis bízzom abban, hogy ezek a terhek nem tartanak örökké. Ilyenkor különösen fontos az egymásra való odafigyelés, a kölcsönös támogatás és biztatás, hiszen sokaknak szükségük lesz erre a következő hónapok-

ban.

A közelgő ünnepek alkalmából áldott, békés karácsonyi ünnepeket és örömben gazdag új évet kívánok mindenkinek!

MÓGA RENÁTA

ADVENTI KÉSZÜLŐDÉS

fotó: Pobereznik Gabriella

December 6-án, Mikulás napján Elekes Szabolcs papbácsi szervezésével összegyűltünk néhányan a kultúrotthonban és Mikulással kapcsolatos tevékenységeket végeztünk: velünk volt Pobereznik Gabi néni, akimindenben segítséget nyújtott. Mikulást, rénszarvast és karácsonyfát is készítettünk, amit majd kitehetünk a fára. Jól éreztük magunkat és a Mikulás még ajándékot is hozott nekünk.

Kár hogy nem voltunk többen, és sokan lemaradtak egy kellemes, jóhangulatú szombat délelőtti foglalkozásról.

PETHŐ ANNA TÜNDE

SZENT MIKLÓS

Szent Miklós püspök, mindannyiunk szeretett „Mikulása,” jámbor, gazdag szülők gyermeke volt, és hosszú öregség után halt meg.

Már ifjú korában kitűnt irgalmas szeretetével. Első följegyzett jótette az volt, hogy amikor megtudta, hogy egy család az éhhaláltól úgy akar megmenekülni, hogy három lányukat az utcára küldik, az éjszaka folyamán titokban a házuk ablakába pénzt tett, hogy a lányokat megmentse, és férjhez mehessenek. Valószínűleg ide nyúlnak vissza a mai szokásnak is a gyökerei, mely szerint sok helyen a Miklós-napi ajándékot ablakban helyezik el, mégpedig kicsi csizmában vagy cipőben, ami arra utal, hogy Miklós titokban és futva tette, amit tett.

Isteni intés alapján választották és szentelték őt Múra (Myra) városának püspökévé. Jósága és lelkipásztori buzgóssága kiemelte kortársai közül, csodái miatt már életében szentnek tartották. Legendája tele van színes elemekkel, melyeket a középkorban gyakran ábrázoltak oltárképeken. Föl kell figyelniük azonban arra, hogy e csodák majdnem minden alkalommal a rászorulókat, az ínségesek támogatását szolgálják.

Egyszer például, amikor a vidéken éhínség volt, Múra kikötőjében pedig ga-

bonával megrakott, nagy hajók horgonyoztak, s rakományuk a császári tárházak feltöltésére volt szánva, a püspök tárgyalni kezdett a hajósokkal, és azt javasolta nekik, hogy minden hajóról csak száz mérőnyi gabonát adjanak a városnak, a hiányt úgysem fogják észrevenni a császári ellenőrök. A kapitányok hajlottak a szóra, átadták neki a kért gabonamennyiséget, mégis, amikor megérkeztek rendeltetési helyükre – a csodálatos kenyérszaporítás megújulásaként –, a rakomány éppen annyi volt, amennyit Alexandriában behajóztak.

Megszámlálhatatlan azoknak a történeteknek a száma, amelyekben Miklós a gyermekek segítségére sietett. Az egyik ilyen történet szerint egy gonosz vendéglős vacsorával magához edesgetett három szegény, éhező iskolás fiút, majd megölte őket, és hordóba rejtette a holttestüket. Amikor Miklós megtudta ezt, mert egy angyal figyelmeztette az esetre, megjelent a vendéglős házában, föltámasztotta a gyermekeket, és megbüntette a bűnöst.

Ebből a történetből bontakozott ki a 11. század után a „Miklós-est”: az ártatlan gyermekek napján, december hatodika (Szent Miklós) előestéjén előadott püspökjáték során a gyermekeket meglátogatták,

kikérdezték jó és rossz tetteikről, és megjutalmazták őket.

Ma divatos szóval azt mondhatnánk, Miklós „szociális” szent. Ne mondjuk. Márcsak azért se, mert a szó igazi értelmében minden szent „szociális”.

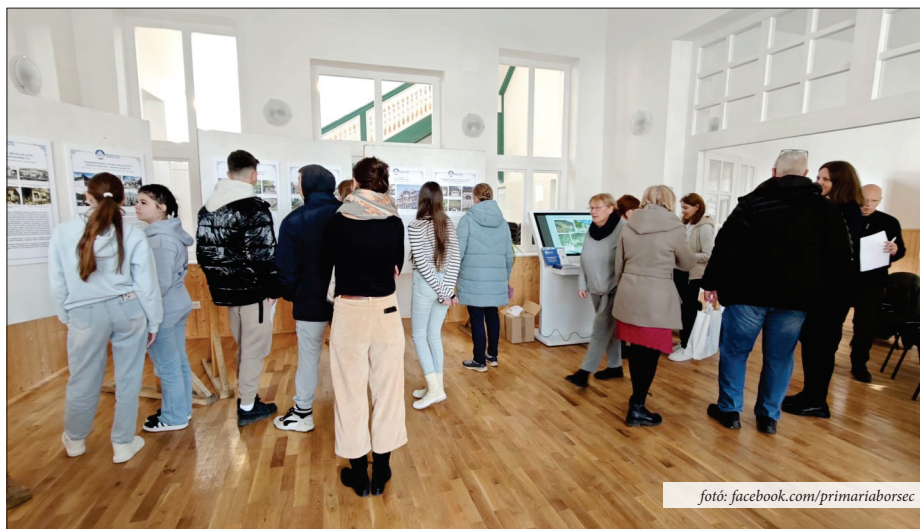
Kérjük meg inkább Szent Miklóst, járjon közben értünk, hogy ismét megtaláljuk az ajándékozásnak azokat a szempontjait, melyeket a mai fogyasztói társadalom ellopt tőlünk a maga kizárólag anyagi ösztönzőivel. Tudjunk úgy ajándékozni, amint ő tette: titokban, Isten dolgainak rejtettségével – nem tudván a bal kéz, mit tett a jobb –, okosan fölismerve a másik igazi szükségét, s legfőképpen: önmagunkat, igazi szeretetünket adva az ajándékban, s nem a tárgyi világ valamely üres reklám-cikkjét.

Merjünk tanulni Szent Miklóstól, ilyen konkrét dolgokban is. Hiszen hamarosan itt a karácsony, amikor majd annyit leszünk képesek befogadni az égből érkező Ajándékból, amennyire s amilyen stílusban mi megtanultunk ajándékozni.

És köszönjük meg Istennek, hogy mi így ismerhetjük Szent Miklóst: számunkra ő nem „Télapó”, hanem Isten ajándéka, mint minden szent.

ELEKES SZABOLCS

KELET-ERDÉLYI FÜRDŐKULTÚRA – KIÁLLÍTÁSMEGNYITÓ BORSZÉKEN

fotó: facebook.com/primariaborsec

KIÁLLÍTÁS MEGNYITÓ

November 26-án került sor a felső-borszéki Kultúrházban a Kelet-erdélyi fürdő-kultúra kiállítás megnyitójára, amelyen szakemberek, a helyi közösség képviselői és az örökség iránt érdeklődők vettek részt.

A megnyitót Mihai Daniela, az Országos Örökség Intézet Programosztályának ali-

gazgatónöje tartotta, akinek ezúton is köszönetet mondunk a tartalmas bemutatóért. Hálával tartozunk a projekt csapatának elkötelezett munkájáért. Köszönet illeti Fazakas Emesét a borszéki rendezvény megszervezéséért.

A kiállítás után a résztvevők kötetlen beszélgetés formájában tájékozódhattak Borszék épített és fürdőörökségéről, hangsúlyozva e kulturális értékek megőrzésének és újraélesztésének fontosságát.

Az Országos Örökség Intézete (INP) Programosztályának kezdeményezésére, az Országos Kulturális Alap (AFCN társfinanszírozásával létrejövő esemény a RO BA@ LNEO HERITAGE, 2024-2025 időszakban lezajló projekt egyik mozzanata volt.

A projekt a romániai történelmi fürdővárosok örökségének megőrzésére és népszerűsítésére irányuló korábbi erőfeszítések méltó folytatása.

BORSZÉK VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

KARÁCSONYRA VÁRVA

A karácsony sokak számára az év legvárásosabb időszaka, de ha mélyebben belegondolunk, miről is szól valójában ez az ünnep? A díszítés, ajándékok és finom ételek mind részei a karácsonyi hangulatnak, de az igazi lényege sokkal több ennél. Miért olyan különleges ez az időszak?

Szeretet és összetartozás

A karácsony legmélyebb üzenete a szeretet. Ez az időszak arról szól, hogy együtt legyünk azokkal, akiket szeretünk – a családdal, barátainkkal, szeretteinkkel. Sokak számára ez az egyetlen alkalom az évben, amikor mindenki összegyűl egy asztal köré, és igazán minőségi időt tölthet együtt. A mindennapok rohanásában hajlamosak vagyunk elfelejteni, mennyire fontosak ezek a pillanatok, de karácsonykor megállhatunk egy percre, és értékelhetjük mindazt, ami igazán számít.

Az adakozás öröme

Az ajándékozás hagyománya is a szeretet kifejezésének egyik módja, de nem az anyagiakra kell fókuszálni. Az igazi öröm

abban rejlik, hogy adunk, legyen az egy szívből jövő ajándék, egy jó szó, vagy akár egy segítő kéz. Az ajándékok nem az értékük miatt fontosak, hanem azért, mert mögöttük az a szándék áll, hogy örömet szerezzünk másoknak. Az adás öröme mindannyiunkat közelebb hoz egymáshoz, és emlékeztet arra, hogy a boldogság nem mindig a birtoklásban rejlik, hanem abban, hogy boldoggá tesszük a körülöttünk lévőket.

Remény és újrakezdés

A karácsony a keresztény kultúrában Jézus születését ünnepli, ami a remény és az új kezdet jelképe. De vallástól függetlenül is sokan úgy tekintenek erre az időszakra, mint a remény ünnepére. Ahogy az év végéhez közeledünk, lehetőségünk van visszatekinteni, lezárni a nehézségeket, és bizakodással várni az új évet. A karácsony arra emlékeztet, hogy mindig van esély a megújulásra, az újrakezdésre, és hogy a legnehezebb időkben is ott a fény az alagút végén

Békesség

A karácsony üzenete a béke – nem csak a világban, hanem a saját életünkben is. Ez az időszak arra buzdít, hogy próbáljunk megbocsátani, elengedni a sérelmeket, és békére találni önmagunkban és másokkal is. Talán van valaki, akivel régóta rosszban vagy, vagy valami, amit nem tudtál elengedni. A karácsony lehetőséget ad arra, hogy kibéküljünk, megbocsássunk, és békés szívvel lépünk tovább.

Csodák ideje

Végül, de nem utolsó sorban a karácsony a csodák ideje. Gyerekként mindannyian hittünk a csodákban, és bár felnőttként sokszor elveszítjük ezt a hitet, a karácsony visszahozhatja a varázslatot. Legyen szó apró gesztusokról, váratlan örömről vagy csak arról, hogy valaki megmutatja, mennyire fontosak vagyunk számára, a karácsony csodái mindenhol ott vannak, ha nyitott szemmel járunk.

Áldott karácsonyt!

Kovács J.

FOTBALLÜNNEP BORSZÉKEN – A ROMÁN KIRÁLYI VÁLOGATOTT VENDÉGJÁTÉKA

fotó: Dănuț Bordanciuc

KÖZÖS CSOPORTKÉP A ROMÁN KIRÁLYI VÁLOGATOTT CSAPATÁVAL

2025. november 8-án Borszék adhatta otthont egy különleges, ünnepi futballmérkőzésnek, amelynek keretében az ACS Făgetul Borszék csapata a Román Királyi Válogatott ellen lépett pályára. A modern sportkomplexum stadionja adott helyet az eseménynek.

A mérkőzést a Borszék Bogrács Feszt szervezője, Dan Burlac hozta el városunkba. Az időpont sem volt véletlen: 2025. november 8-án ünnepeltük az első antikomunista megmozdulás 80. évfordulóját, amelyet Bukarestben, a Királyi Palota téren rendeztek, Mihály király névnapján.

A Román Királyi Válogatotról a Nemzeti Monarchia Helyreállításért Szövetség Facebook-oldalán a következő információk olvashatók: a csapat 2017-ben alakult monarchista amatőrökből és volt profi labdarúgókból, hogy felelevenítsék a román nemzeti válogatott történetének legszebb és legjelentősebb mérkőzéseit. Az első találkozó 1922. június 8-án Belgrádban zajlott, amikor a Román Királyság legyőzte a Szerb-Horvát-Szlovén Királyság válogatottját 2–1-re, a jövőbeli Jugoszlávia királya, I. Sándor és Mărioara (Mignon) román her-

cegnő esküvőjének tiszteletére.

A mérkőzés kezdetén elhangzott a Királyi Himnusz, más néven „Éljen a Király!”, amely 1884 és 1948 között Románia hivatalos állami himnusza volt. Ezt követően egy perces néma tiszteletadásra került sor Jenei Imre, a világhírű román labdarúgó és edző emlékére, aki 2025. november 5-én hunyt el 88 éves korában.

Az eseményen jelen volt Borszék polgármestere, Mik József, és alpolgármestere, Albu István, akik a Királyi Válogatott játékosaitól egy aláírt labdát kaptak tiszteletük jeléül.

Ezt követően kezdődött a mérkőzés, amely rendkívül látványos volt. Bár az ACS Făgetul Borszék nem nyerte meg a találkozót, a mérkőzés kiváló alkalom volt a játékosok felkészültségének tesztelésére, a csapat fizikai állapotának felmérésére.

A különleges eseményt követően a közönség a Borszéki Művelődési Házban megtekinthette a „A Király Háborúja” című dokumentumfilmet, a Chainsow Film Production produkcióját, amely John Florescu rendezésében mutatja be Mihály király életét és a román királyi család döntő szerepét a második világháború lezárásában.

Ez a rövid beszámoló egy késő őszi nap emlékeztető, királyi hangulatú pillanatait örökíti meg Borszéken, ahol a sport és a történelem ünnepe találkozott.

BORDANCIUC DĂNUȚ

ERASMUS+ PROJEKT BORSZÉKEN: AKTÍV DIÁKOK A PAZARLÁS ELLEN

A „LESS IS MORE – Prevention of Food Waste” című Erasmus+ projekt (azonosító: 2025-1-RO01-KA210-SCH-000358305) keretében 2025 novemberében több jelentős szakmai és közösségi tevékenység valósult meg a Zimmethausen Szaklíceumban.

A hónap egyik kiemelt eseménye a projekt arculatának kialakítása volt: a diákok aktívan részt vettek a programhoz kapcsolódó iskolai logó megtervezésében és kiválasztásában. A végleges döntést megelőzően a partnerintézmények javaslatait is várják, erősítve ezzel a nemzetközi együttműködést.

Szintén novemberben került sor egy

A NYERTES LOGÓ

fontos szakmai feladatra: 87 diák részvételével feldolgozták azokat az adatokat, amelyeket a tanulók hét napon keresztül vezetett étel-miszer-pazarlási naplókban rögzítettek. Az adatok elemzése lehetővé

tette a leggyakoribb pazarlási okok azonosítását, és alapot teremt a későbbi megelőző intézkedésekhez, valamint az oktatási tevékenységek célzott tervezéséhez.

A projekt megvalósítói köszönetüket fejezik ki a diákoknak és a szülőknek az aktív részvételért és támogatásért, amely nélkül a program nem érthette volna el kitűzött céljait. A „LESS IS MORE” Erasmus+ kezdeményezés továbbra is azt üzeni: a tudatos fogyasztásra nevelés már iskolás korban elkezdhető, és hosszú távon kézzelfogható eredményeket hozhat a közösség egészének.

AZ ERASMUS+ PROJEKT CSAPATA

ÚJRA AZ EKHÓS SZEKÉR NYOMÁBAN

– ÜNNEP, AMELY FELEMELTE BORSZÉKET

fotó: facebook.com/primariaborszec

VENDÉGEK KÖSZÖNTÉSE

November 15-én Borszék városa egy olyan napra ébredt, amelyre sokáig emlékezni fogunk. Az ekhós szekér kerekai ezúttal hozzánk gördültek, s velük együtt érkezett a közösség, a kultúra és a közös ünneplés ereje. A XXVII. Ekhós szekér nyomában találkozó először talált otthonra városunkban – s milyen méltó otthonra!

A több mint harmincéves rendezvénysorozat, amely egykor baráti színjátszótalálkozóként indult a Nyikó- és Homoród mentén, mára olyan kulturális karavánná nőtte ki magát, amely összeköt településeket, embereket, generációkat. A színház szeretete, a közös élmény, a műkedvelő színjátszás iránti tisztelet az, ami évről évre tovább gördíti ezt a szekeret – és idén ez a szeretet Borszék utcáit és a kultúrház falait töltötte meg.

A rendezvény ünnepi megnyitóján Mik József polgármester úr olyan szavakat intézett a jelenlévőkhöz, amelyek megerősítették: kultúránk és hagyományaink ápolása közös feladatunk. A találkozó célja ma is változatlan: teret adni az amatőr színjátszásnak, ösztönözni az együttműködést, és lehetőséget teremteni arra, hogy élménnyé váljon az a csoda, amelyet a színpadon együtt teremtünk.

Az ekhós szekér kerekai hazagurultak

Külön büszkeséggel tölt el bennünket, hogy ezúttal házigazdaként a borszéki „Légy Komoly” Színjátszó Csoport fogadta településeink társulatait. Ez a közösség sok éve kitartó résztvevője a találkozónak, méltósággal képviselve Borszékot megyei és környékbeli rendezvényeken. Most pedig,

hogyan az ekhós szekér végre hozzánk érkezett, érezhettük: valóban „hazaért”.

A kultúrház terme megtelt élettel, mosollyal, meghatottsággal – több mint négyszáz ember fordult meg a nap során. Az egymást követő előadások hol nevetést csaltak az arcokra, hol elgondolkodtattak, hol pedig olyan meghitt pillanatokat hoztak, amelyekért érdemes élni, közösséget építeni, alkotni.

A hála napja volt ez – köszönet minden segítő kéznek

Ez a rendezvény nem csupán programok sorozata volt. Ez a nap a hála ünnepe is volt. Hála mindazoknak, akik hittek benne, akik munkájukkal vagy támogatásukkal hozzájárultak a sikerhez, akik szívüket-lelüket beletették a szervezésbe vagy az előadásokba.

Köszönettel tartozunk: a „Légy Komoly” színjátszó csoport minden tagjának, akik odaadással, példamutató fegyelmel és szeretettel álltak helyt a nap folyamán, minden fellépőnek és csoportvezetőnek, akik vállalták, hogy megajándékoznak minket tehetségükkel, humorukkal, jelenlétükkel, minden háttérben dolgozó segítőnek, akik csendben, láthatatlanul, de nélkülözhetetlenül tették széppé ezt a napot,

minden vendégnek és nézőnek, akik jelenlétükkel életet, erőt és értelmet adtak a rendezvénynek.

És hálával gondolunk támogatóinkra, akik nélkül ez a nap nem valósulhatott volna meg: Borszék Város Önkormányzata, a Hargita Megyei Hagyományörzési Forrásközpont, a Nemzeti Kulturális Alap, a Communitas Alapítvány, a Romaqua Groupnak és szakszervezetének. Köszönet a Pálma vendéglőnek a lelkes hozzáállásért, valamint a Lev&End zenekarnak hogy a jó hangulatot biztosítottak.

Ők azok, akik hisznek abban, hogy a helyi kultúrát, az amatőr színjátszást támogatni kell, nem pedig leépíteni; hogy a közösség értékei akkor maradnak meg, ha ápoljuk és emeljük őket.

Ne engedjük veszni hagyni értékeinket

Ez a rendezvény arra is figyelmeztet bennünket: vigyáznunk kell a helyi színjátszó közösségeinkre.

Nem szabad leépíteni, nem szabad hagyni ellaposodni azt az értéket, amelyet annyi generáció épített fel. Az amatőr színjátszók lelkesedése, kreativitása, közösségépítő ereje kincs – olyan kincs, amelyet tisztelettel kell kezelnünk.

Támogatnunk kell őket, fel kell emelnünk, és büszkének kell lennünk rájuk.

Mert ők azok, akik a színpadon keresztül őrzik nyelvünket, humorunkat, helyi történeteinket, közösségi összetartozásunkat. Ha rájuk vigyázunk, magunkra vigyázunk.

Felejtethetetlen befejezés

A találkozót meghitt beszélgetések, jókedvű nevetések, majd egy finom vacsora és hajnalig tartó mulatság zárta. A kultúrház falai még most is őrzik a közös éneklés hangját, a tapsokat, a mosolyokat – azt a varázst, amely csak akkor születik meg, ha együtt vagyunk.

Ez a nap bebizonyította: a színház közösséget teremt, erőt ad, felemel, összeköt. Amíg vannak, akik játszanak, akik alkotnak, akik nevetnek és tapsolnak – addig él. Az ekhós szekér Borszéken hagyta lenyomatát. Büszké vagyunk arra, hogy idén mi lehettünk a házigazdák. Szívünkben melegséggel, hálával őrizzük ezt a napot.

Köszönjük mindenkinek a részvételt, a támogatást, a szeretetet.

Ápoljuk, támogassuk, és emeljük fel amatőr színjátszóinkat – mert velük együtt leszünk többek, gazdagabbak és erősebbek!

MOSNEÁG ILONA

ÁRPÁDHÁZI SZENT ERZSÉBET

Ha figyelmesen körütekintünk ma a világban szomorúan tapasztaljuk, hogy az emberekben egyre kisebb a keresztény értékek iránt tanúsított érdeklődés. A mindennapi gondok, a nélkülözés és a létbizonytalanság, egy olyan állapotba sodorják az embert, amelyben ahelyett, hogy Istenhez közeledne, egyre inkább eltávolodik tőle.

Ilyenkor önkéntelenül is valami kézzel fogható dologra irányul figyelme, olyan valamire ami segít abban, hogy biztonságérzetét és lelki egyensúlyát újból megkapja. Sajnos nem mindenki dönt a pozitív értékek mellett, s ezért fájdalommal tapasztaljuk azt, hogy rengetegen saját káros szenvedélyeik rabjaivá lesznek. Mások az úgynevezett "sztárokat" rajongják körül, s gyakran azon ábrándoznak el, hogy milyen gyönyörű lehet egy ilyen embernek az élete, aki körül egy egész világ forog, akinek mindenki hódol, akit mindenki szeret.

Egy olyan valakiről szeretnék beszélni most, aki ugyan nem volt sztár, de azért két nagy múltú keresztény nemzet, a magyar és a német, büszkén a magáénak vall. Árpádházi Szent Erzsébetről van szó, akinek személyében az egész katolikus világ a szerető feleséget, az önfeláldozó anyát, a betegek gondozóját, a nincstelenek és az árvák pártfogóját tiszteli.

Árpádházi Szent Erzsébet 1207-ben született Pozsonyban, II. András magyar király és Merániai Gertrúd lányaként. A hagyomány szerint Budán keresztelték meg fényes ünnepségek közepette. A kor szokásának megfelelően már korán döntöttek sorsáról: 1211-ben, amikor Erzsébet még alig négy éves volt, II. András udvarában megjelent I. Hermann thüringiai örgróf leánykérő küldöttsége, hogy fia számára megkérje a magyar hercegnő kezét. Miután bőségesen ellátták adományokkal, szülei arra az útra bocsátották lányukat, amelyen megtalálta igazi hivatását: Krisztust látni és szeretni mindenkiben.

Erzsébet első évei boldogságban teltek Wartburg várában, ahol a csendes elmélkedés, a mély ima és az önfeladtság szórakozás és

jókedvtöltötte ki napjait. Azonban a magyar hercegnőt, akit német alattvalói hamarosan szívükbe zártak, már korán érték az élet fájdalmas csapásai: 7 éves korában meghal édesanyja Gertrúd, akit a magyar nemesek meggyilkoltak és 9 éves korában meghal vőlegénye, Hermann. Hermann öccse, Lajos örgróf lesz az, aki feleségül veszi Erzsébetet. A fiatal pár szenvedélyes szeretettel szerette egymást; három gyerek született ebből a boldog házasságból. Isten iránti szeretetben, egymás iránti hűségben és a gyerekekhez való ragaszkodásban éltek mindaddig, amíg Lajos járvány áldozataként meg nem halt a keresztes háborúban. Erzsébet szívében, aki eddig is odaadóan gondozta a betegeket és táplálta az éhezőket, csak most bontakozik ki igazi hivatástudata: „Mindenkinek mindene lenni”. Miután az aljas intrikák kiforgatták családi vagyonából, kénytelen volt távozni Wartburg várából. Így tapasztalta meg Jézus szavait: „A rókának odúja, a madaraknak fészke van, de az Emberfiának nincs hova lehajtania fejét.” A nincstelenség és a kitaszítottság azonban nem ölte ki Erzsébetből Krisztus iránt tanúsított szeretetét, ragaszkodását és az életszentség vágyát. Imádságban és vezeklésbe merülve egészen a betegeknek és a nyomorékoknak szentelte hátralevő életét. Korházat alapított, amelyben otthonra talált mindenki, akinek gyógyulásra, segítségre, vigasztalásra volt szüksége.

Mint a gyertya, úgy aludt ki, hogy közben világított, buzdított, lelkesített, de önmagát felemésztette „hogy életük legyen, és bőségben legyen.” 1231 november 17-én, alig 24 éves korában meghal, de ezalatt a rövid idő alatt a keresztény Európa egyik légnépszerűbb szentje lett. 1235 pünkösdjén IX. Gergely pápa a szentek sorába iktatta. Apja és rokonai még megérték, hogy azt, akit a középkori írók így neveznek: „gloria Teutoniae” - Németország dicsősége - szentként tiszteljék és imádkozzanak közbenjárásáért.

Feltehetjük a kérdést, vajon mi Szent Erzsébetnek az üzenete számunkra? Je-

lent-e még valamit ez az erényes, önfeláldozó szent a XXI. század emberének? Sajnos, minden jel arra mutat, hogy a házastársi hűség, a krisztusi élethivatás megélése, a nincstelenek felkarolása, már nem sokat jelent korunk emberének. Nem csodálkozhatunk azon, hogy ifjúságunk minél inkább eltávolodik Istentől, amikor mindenütt az erőszakot és az önzést hirdetik, amikor mesterként szövegekkel a modern tanok és irányzatok szennyét lopják szívükbe, mint az élet boldogságának egyedüli, vagy legalábbis egyik legkönnyebb alternatíváját. Nem csodálkozhatunk azon sem, hogy boldognak ígérkező házasságok és ártatlan gyermeki életek mennek tönkre, amikor a TV-csatornák és a média szinte állandó jelleggel a karrierista nőt, a kalandra vágyó házasságtörő férfit, az életét megunt és pszichológus kezelésére szoruló fiatal, aki életének célját az álmatlan éjszakákban, az alkohol és a kábítószeres fogyasztásában látja, tárják elénk.

Nagyon ritkán lehet már látni, vagy olvasni olyan dolgokat, amelyek a házasság és a szülői hivatás szépségét és természetfeletti értékét mutatják be, pedig a jövő nem a jellemtelenek és a kalandorok kezében van, hanem a felnőtt keresztények kezében.

Rengeteg fájdalmat és nyomort tapasztalunk mindenhol. A társadalmi egyenlőtlenség óriási. Míg egyesek a javakban bővelkednek, mások alig élnek egyik napról a másikra. Ha Szent Erzsébet példáját nézzük, nem ezt látjuk. Neki volt mindenki számára egy darab kenyere, egy vigasztaló szava. Jézus mondja: „Jó, tömört és túlcorduló mértékkel mérjétek, s akkor olyannal mérnek majd nektek is vissza.”

Próbáljuk meg ezeket a gondolatokat átgondolni, és magunkra alkalmazni. Vajon bennünk meg van-e Árpádházi Szent Erzsébet lelke? Amennyiben megvan, igyekezzünk azt embertársaink javára is fordítani, amennyiben nincs, kérjük a minnek szerető Istent: adja meg nekünk a hiteles keresztény élet kegyelmét.

BALLAI ERZSÉBET

A BORVIZES SZEKÉR UTÁN AZ ECHÓS SZEKÉR NYOMÁBAN

Az idei borszéki színház-fesztivál kapcsán, hadd emlékezzünk a színjátszás kezdeteire. A székely borvizes szekerek messzi földre elvitték az áhított borvizet és öregbítették településünk hírnevét. Az ásványvíz palackozása mellett a borvizes gyógykezelés is terjedt. Egyre többen jöttek és kezelték, kezeltették magukat. A vendégeknek kulturális igényeik is voltak. Ezért alkalmomszerűen, később rendszeresen szerveztek bálakat, előadásokat. Kezdetben vándor színtársulatok keresték fel településünket. 1890-ben **Urmánczy** Nándor, Bornemissza Gyula és Zgorszkyne mutatta be a *Csiszolatlan gyémánt* című jelenetet. 1923-ban **Vadász** Károly kántor-tanító betanította a *Falu rossza* című darabot. 1926-ban a *János vitéz* került bemutatásra, majd 1930-ban *Az örökség* falusi életképet mutatott be.

(folytatás a 8. oldalon)

(folytatás a 7. oldalról)

A 2. világháború után a borszéki pedagógusok színre vitték *A csikós* című színdarabot, majd *A cigány*, illetve a *Liliomfi* darabokat. Az '50-es években színre vitték a *Dózsa György*, *A színész*, *A vén bakancsos*, *A huszár*, *A Ludas Matyi*, meg *Az Ingenyelők* darabokat. Nyirő József megírázó drámáját *Emberek a havason*, **Kosztándi** Jenő, a Borvíztöltőde igazgatója rendezésében láthatta a nagyérdemű közönség. 1958-ban került Borszékra **Dancs** Lajos tanító, aki 20 éven keresztül végezte a Kultúrotthon igazgatói teendőit. **Móga** László volt iskolaigazgató nosztalgizva mesélt az ifjúsági színjátszó csoportról, amely bemutatta **Nagy István** *Legmagasabb hőfokon*,

az *Ocskó Teréz* és a *Jubliem* című darabokat. A '60-as években **Orbán** Anna tanítónő vezetésével működött színjátszó kör. Később **Kolozsi** Izabella tanítónő rendezésében mutattak be néhány darabot. A Kultúrotthon igazgatója **Hahn** Ottó volt, ő koordinálta a város kulturális életét, beleértve a színjátszást is. Meg kell említenem **Demeter** Jenő bácsit, aki lelkesen játszott és szervezett. Saját művei is bemutatásra kerültek: *A szobafestők*, *Az ital nélküli vendéglő*, *A szerelmes párok* stb. A '70-es-80-as években a helyi amatőr színjátszók mellett rendszeresen jöttek vendég szerepelni a hivatalos színtársulatok is Marosvásárhelyről, Sepsiszentgyörgyről, Nagyváradról Min-

dig telt ház várta őket. A televízió megjelenésével csökkent az érdeklődés a színház iránt.

A Légy komoly amatőr színjátszó csoport 2012-ben alakult **Mosneág** Ilona vezetésével. Rendszeresen fellépnek Borszáken és a megye különböző településein. Részt vettek a Hargita Megyei Hagyományörző Forrás-központ által szervezett seregszemléken, beleértve *Az Echós szekér nyomában* elnevezésű rendezvényeket, amelynek az idén házigazdája. Közel 320 színjátszó szórazottatta a közönséget, mindnyájunk nagy meglepetésére. Köszönet nekik, köszönet **Mosneág** Ilonának és lelkes csapatának, a szervezőknek és támogatóknak egyaránt!

FARKAS ALADÁR

ZÖLD HÉT A BORSZÉKI ISKOLÁBAN

– TANULÁS, ÉLMÉNY ÉS FELELŐSSÉG A TERMÉSZET JEGYÉBEN

Tartalmas és sokszínű programsorozattal valósult meg a Zöld hét városunk iskolájában, amikor a környezeti nevelés, a tapasztalati tanulás és a közösségi élmények álltak a középpontban. A programhét során a diákok élményalapú oktatás révén kerültek közelebb a természethez.

A programsorozat szabadban végzett mozgással indult a Borszéki Sportkomplexumban, ahol diákok, pedagógusok és a közösség önkéntesei közösen vettek részt zumbaórákon, sportjátékokon, kosárlabda és labdarúgó-mérkőzéseken, valamint kötélhúzásban.

A következő programnapokon a tapasztalati tanulás került előtérbe. A diákok két csoportban látogattak el az alsó-borszéki ásványvíz-palackozó üzembe, ahol megismerkedtek az ásványvíz útjával a forrástól a palackig. A kisebbek gyümölcssalátával és bundás kenyérral készültek a sétára, míg a nagyobb tanulók tanulmányi kiránduláson vettek részt, amelynek során Déva várát fedezték fel, összekapcsolva a történelmi ismereteket a közös élményszerzéssel. A program megvalósításához nyújtott támogatásért köszönet illeti a Romaqua Group Borszékét.

A hét folyamán kiemelt hangsúlyt kapott a környezettudatosság és az újrahasznosítás témája is. A diákok megismer-

LÁTOGATÁS A HELYTÖRTÉNETI MÚZÉMBAN

kedtek Románia legnagyobb körforgásos gazdasági projektjével, az SGR – Újrahasznosítás programmal, amelyet Szőcs Noémi, a ROMAQUA SERV SA Borszék környezetvédelmi felelőse mutatott be. A tanulók nemcsak elméleti tudást szereztek, hanem aktívan részt is vettek a szelektív hulladékgyűjtés és az újrahasznosítás gyakorlati folyamataiban.

A természetvédelem mélyebb megértését szolgálta Afrásinei Ilie mérnök, a Borszéki Erdőrendészet képviselőjének előadása, aki a biodiverzitásról, az erdők szerepéről és a felelős erdőgazdálkodás fontosságáról beszélt. Ezt követően a diákok „kis felfedezőkként” járták be virtuálisan Borszék barlangjait Crișan Hunor Flaviu, a Nemzeti Környezetvédelmi és Természetvédelmi Ügynökség – Hargita megyei igazgatóságának munkatársa előadása során.

A Zöld hét zárásaként a tanulók ellátogattak a borszéki ásványvíz- és helytörténeti múzeumba, ahol Farkas Aladár tanár úr vezetésével ismerkedtek meg a település múltjával és természeti értékeivel. Az iskolába visszatérve kreatív műhelyfoglalkozások következtek: természeti elemekből készült osztálymandalák, csapatépítő játékok és természetjárással kapcsolatos ismeretbővítés tették teljessé a hetet.

A program sikeréhez számos szakember és támogató járult hozzá. A szervezők köszönetüket fejezik ki Szőcs Noéminek, valamint Bordanciuc Juliannának, Lázár Szilárdnak, Bulearca Nicunak, a Vila Sportnak és a SC Dezvoltare SRL-nek az együttműködésért és támogatásért.

A Zöld hét bebizonyította, hogy a környezeti nevelés akkor a leghatékonyabb, ha élményeken, személyes tapasztalatokon és közösségi megéléseken keresztül valósul meg – olyan útravalót adva a diákoknak, amely hosszú távon is meghatározza szemléletüket.

MÓGA RENÁTA

SZOMSZÉDOLÁS

A BORSZÉKI KATOLIKUS NŐSZÖVETSÉGGEL

CSOPORTUNK A MÁRTON ÁRON ZARÁNDOKKÖZPONTBAN

November 17-én idei második zárándoklatunkra indultunk Elekes Szabolcs plébános úr vezetésével. Tényleg csak ide, a szomszédba, alig lépve át a megye határát.

Első utunk Csíkszentdomokoson a Márton Áron Zarándokközpontba vezetett, ahol megtekintettük a nagy püspök életét, áldozatos tevékenységét, meghurcoltatását bemutató állandó kiállítást. A kiállított személyes tárgyak, dokumentumok, fotók által „közelebről” is megismertük azt a püspököt, aki, ahogyan az érte mondott ima is mondja „igazságodnak őre, az üldözötteknek védelmezője és népednek jó pásztora” volt, akit az ellenségei is tiszteltek. Illyés Gyula tömören, de találóan Emberkatedrálisnak nevezte. Tanulságos és felemelő látogatás volt. Bízni szeretnék

mindenkit, aki arra jár, kanyarodjon le a főútról, menjen be a faluba! Megéri.

Következő megállónk Csíksomlyón volt, a Szűzanya lábánál elmondtuk az Úr Angyalát (pont délre harangoztak), énekelünk, ki-ki elrebegette kérését, háláját, megbeszélte ügyes-bajos dolgait, majd innen is lelkieken gazdagabban folytattuk utunkat a Gyimesekbe, a Patakok országába, pontosabban Gyimesbükkbe. Az ezeréves határnál, a Tarhavas lábánál, a Tatros völgyében fekszik Bár földrajzilag és történelmileg a két szomszédos faluval, Gyimesfelsőlökkel és Gyímresközéplekkel alkot egységet, 1951-ben a főleg magyarok lakta települést Bákó megyéhez csatolták. Mielőtt vendéglátóinkat, a gyimesbükki nőszövetség tagjait és Ft Salamon József, plébános urat köszöntöttük, kicsit szétnéztünk a végeken,

ahol a falu turisztikai nevezetességei találhatók: a frissen felújított Rákóczi-vár (Bethlen Gábor idejében épült óratorony, melyet Rákóczi Ferenc megerősített), a 30. számú vasúti őrház, a Monarhia legkeletibb őrháza (ma vasúttörténeti kiállításnak ad otthont), 2008 pünkösdjére nemzetközi összefogással és sok-sok utánajárással sikerült felújítani. Megtekintettük a hatalmas állomásépületet, mely kopottan is sejteti egykori eleganciáját.

A falu új katolikus templomát Ft. Salamon József mutatta meg nekünk. Az alapkövét 1926-ban tették le, de csak félszázad múlva, 1974 és 1976 között készült el, Dani Gergely plébános idejében. Egyike azon kevés katolikus templomnak, mely a diktatúra idejében épült. (Tudomásom szerint még Tusnádfürdőn és Orsován épült templom, ez utóbbi a vaskapui építkezés során elárasztott kápolna helyébe.) A templomot Lukásovics Magda freskói díszítik. Templomlátogatás után vendéglátóink szeretetében lubickoltunk: terített asztallal, nyitott szívvel és jókedvvel vártak. Daloltak nekünk, szállt az ének a kis kórus ajkáról. Minden percben éreztük, hogy jó helyen, jó emberek között vagyunk. Ezúton is köszönjük a szeretetteljes vendéglátást!

Lelkileg feltöltődve, szép élményekkel tértünk haza. Igazi jó szomszédolás volt.

Utazásunkat a polgármesteri hivatal tette lehetővé, hálás köszönet érte. Köszönet jár Suciú Andreinak is, aki végig figyelmes, türelmes sofőrünk volt.

KOLBERT TÜNDE

BALNEOLÓGIA

DR. SZABÓ ÁRPÁD BÉLA (1913-2005)

A székely származású tudós Székelyudvarhelyen született. Vegyészmérnök, atomfizikus, egyetemi oktató, tudományos kutató. Tanulmányait a kolozsvári I. Ferdinánd Egyetem fizika-kémia-matematika szakán kezdte, majd Jászvárosban folytatta. 1937-ben szerzett oklevelet mérnökként. 1943-ban doktorált fizikai témában, majd 1958-ban kémiából. Tanított Zilahon és Sepsiszentgyörgyön. Évekig a Bolyai Tudomány Egyetem oktatója volt. 1956-1980 között a kolozsvári Atomfizikai Kutatóintézet kutatója. Innen ment nyugdíjba. Több tanulmánya, szakdolgozata, könyve

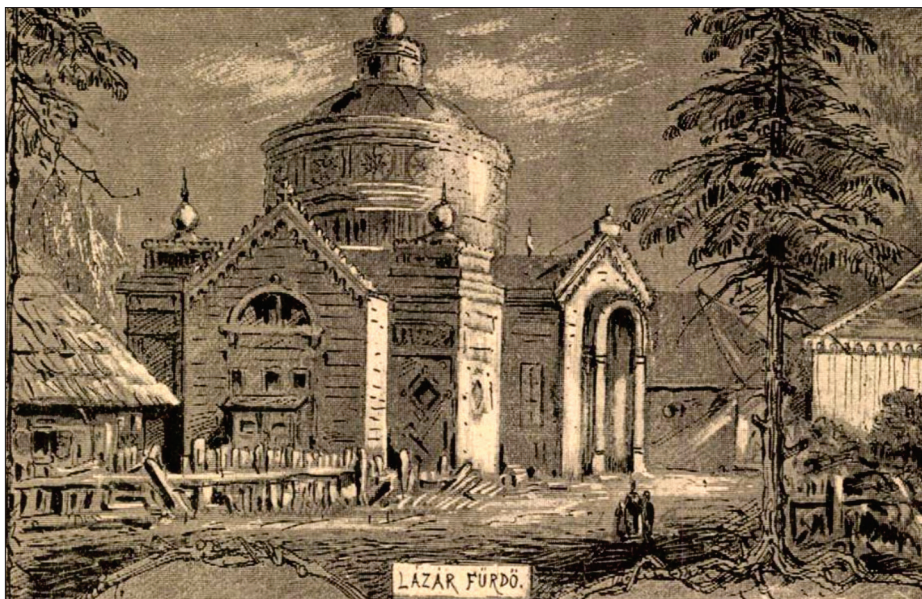
jelent meg. 1957-ben a Magyar Autonóm Tartománybeli Ásványvizek és gázömlések című könyvében, amelyben ismerteti több székelyföldi település szénsavas ásványvízforrásainak radon és rádiummennyiségét. 1974-ben megjelent Hargita megye természetes gyógytényezői című tanulmánykötete. Ebben ismerteti a Borszékfürdői Főforrás gázainak radontartalmát is. Itt fejti ki a radioaktivitás fiziológiai hatását a sejtanycserére. 1978-ban jelent meg az Ape si gaze radioactive din RSR (Radioaktív vizek és gázok Romániában). Utolsó könyve, halálának évében 2005-ben jelent meg Radio-

aktív ásványvizek és mofettagázok. Ebben a könyvében összegzi a több évtizedes munkásságának eredményét. A monografikus könyv nyolc fejezetben ismerteti a radioaktivitással kapcsolatos alapfogalmakat valamint több forrás radioaktivitásának mérési eredményeit. Ugyesintén ismerteti 18 széndioxid-gázömlés és 40 forrás iszap és ásványianyag lerakódásának radioaktivitását. Több országos érdekltségű gyógyfürdő történetét is leírja, beleértve a termál és mezotermál vizeket is.

FARKAS ALADÁR

MESÉLŐ MÚLT

„Oh, isteni Borszék, mennyire nem tudják, hol buzogsz fel, mennyire nem ismerik gyógyyerődet!” így kiáltott föl mintegy 80 évvel ezelőtt Bécsnek nagy városában egy nem magyar egyén. És így kiálthatunk föl — 80 év után — mi magyarok még ma is ott Borszéken s egyáltalában csaknem egészen Magyarországon. De mégsem egészen. Ma már innen és túl a Királyhágón kezdik — legalább felületesen — Borszéket is ismerni.

Borszék Erdély északkeleti részében fekszik. Vidéke gyönyörű szép és dúsgazdag mindabban, ami egy gyógyhelyet híressé tehet, kivéve két csekélységet: a nagy, illetőleg a fürdőző közönség érdekltségét, azaz a fürdővendégek számában és az ezektől befolyó jövedelemben. Annak a Borszéknek, melynek természeti szépségei s utolérhetetlen gyógyhatású vizei és levegője szerint legalább is 20 — 25.000 fürdővendégének kellene lenni, nagyon kedvező években, amilyen a múlt évi volt s úgy látszik a jelen évi is lesz, fürdő vendégeinek száma még fölemelkedik 7—8 százra is. Természetesen ennyi embertől aztán nem is várhatni, hogy Borszéket fölvirágoztassa: Marienbad, Karlsbad stb. vé tegye. És miért van Borszéknek ily rendkívül kevés vendége? 1- szer, mert nálunk divat még a legsejtebb külföldi fürdőket is fölkeresni, míg a hazai legjelesebb fürdőink is csak a legvégső esetben (ha a híres külföldi fürdők az illetőnek betegségén mit sem javítottak) kerestetnek föl; 2- szer, mert a Borszékre jutás meglehetősen bajos, fáradságos; 3- szor, mert az üdülni és mulatni akaró egyének Borszéken nem találják meg azt a kényelmet, megnyugvást, amelyet a mai

világban joggal megkövetelhetnek. Ha ezen három csekélység elháríttatik, Borszék a fürdők, gyógyhelyek királynéja leend. Borszéknek jelenleg is oly üveggára van, amely évenként 5—6 millió üvegpalackot készít, s ezen gyárat rövid idő alatt lehetne fejleszteni, hogy a csehországi üveggárakat legyűrje. Anyaga kitűnő jó, s a fejlesztésre a hajlam is megvan. A gyár vezetőjéül most nyertek meg egy szaktekinétyt, a táblaüveg készítése most kezdődik meg; a napokban a kemencék köszénre alakíttatnak át, miután éppen a gyár közvetlen szomszédságában egy dús kőszéntelep szakértői bányászata már megkezdett (egy telep már egészen fel van tárva.) De lássuk már Borszéket, a fürdőt. A múlt évi borszéki fürdő vendégek egy 14 pontból álló memorandumot terjesztettek volt a kormányhoz fel, hogy az ott felsoroltak minél előbb orvosoltassanak. Meg kell adni, hogy a tulajdonos községek siettek is az azon felterjesztésben elősorolt kívánalmaknak lehetőleg eleget tenni. Azon pontokból 4 már részint valósítva van, részint a valósítása megkezdődött. Így: Az Ó-Sáros fürdő újra építtetett, még pedig két külön osztállyal, nők és férfiak részére külön. A tükrök célszerűek, csinosak és állandók. A főkút feletti árok beboltoztatott, s így az Erzsébet-sétány a felső sétánnyal összekötöttet. Szász-Régentől társas kocszi állíttatott föl, amely gyorsan (Szász-Régenből reggel elindulva, este fél hét órakor Borszéken van) és jutányosan eszközli a szállítást (egy 4 személyből álló családra a szállítási díj 24 frt, egy egyénre 7 frt 50 kr). A gyógycsarnok építése megkezdett, s a jövő fürdőidényig legalább is

oly állapotba hoztatott, hogy akkor már használni lehet. Azt azonban nem lehet érteni, hogy azon fölterjesztés 1. alatti pontja miért mellőztetik még folyton. Már 1872-ben október 18-án elhatározta a fürdőbizottmány, hogy a fürdőorvos állandó legyen (ne változzék); az 1876. évi XIV. t.-cz.100. § világosan megköveteli azt, s ez mégis mind halogattatik. Ezen halogatás nemcsak a fürdő jó hírnevének árt (a folyton változó orvosok nem tanulmányozhatják a fürdőt kellőleg, aminek aztán azon következménye is van, hogy akad fürdőorvos, aki a Kossuth-kút vizét felfőzi s úgy ajánlja a betegeknek. Ez kommentárt nem igényel), hanem esetleg még tetemes anyagi kárral is jár. Mi tehát itt is erőlesen sürgetjük az állandó fürdőorvos felállítását, oly alakban, mint azt a múlt évi memorandum körül írja. A sétányok (főleg az Erzsébet felső és a sárosi sétányok) befásítását illetőleg arra figyelmeztetjük az illetőket, hogy ezekre csak lombfákat kell ültetni. Fenyvesi Borszéknek elég van: ott vannak a kerekcséki, az erdei kúti gyönyörű sétautak, a Nádas pataka felé vezető út — mindannyi tiszta fenyvesek közt, tehát szükség van lombfákra is: variatio delectat. Esőnk elég gyakran van ugyan, de rendszeren csak délután s $\frac{1}{3}$ — $\frac{3}{4}$ óráig tart, úgy, hogy még az eső után is rögtön lehet sétálni. Valamennyi séta és más nemű utaink ugyanis oly jó karban tartatnak (az ezekre használt, porond kitűnő), hogy Borszéken sár soha sincs. A társasélet lehetne jobb is, és kétségtől az is lenne, ha volna aki a közönséget összehozza. Az azonban nemcsak a társasélet kifejlődésének, de még Borszék hírnevének is meglehetősen árt, hogy bizonyos irányban egy valóságos propaganda alkottatott. A Kossuth-kútnál délutáni zene alkalmával már megkezdődtek a táncok, de ezek is csak nagyon vontatóan haladnak előre. Nem a jókedvű, kedélyes táncok ezek, mint amilyeneket volt nekünk alkalmunk a korábbi években látni. A mai napig beiratkozott fürdővendégek száma 199 családban 462 egyént teszen ki. Többen azonban még nem iratkoztak be. A fürdőbizottmány nagyon helyesen tenné, ha a „medve barlangok”-hoz vezető, illetőleg ezen gyönyörű sziklák közt levő utat a kövektől egy kissé kitakaríttatná. Ily gyönyörű helyet más fürdőknél a legnagyobb gondozásban részesítenének.

Ellenőr, 12. évfolyam, 1880-08-04 / 369. szám

KÖZREADJA PETHŐ CSONGOR

BORSZÉKI GYERMEKEK ALKOTÁSAI A MAROSHÉVÍZI MOZIBAN

ÚJABB PÁLYÁZATTAL SEGÍTETTÜK TÉRSÉGÜNK BEN A RAJZOKTATÁST

KÉPEINKEL A KARÁCSONYI ÜNNEPKÖR HANGULATÁT IDÉZTÜK MEG.

Örömmel tudatjuk, hogy idén a Culturarium Egyesület a Gyermek Ház Csíkszereda maroshévízi fiókintézményével közösen egy új programot indított útjára *Adventi hangolódó és kiállítás* címmel. Az adventi időszakban november 30. és december 11-ike között mindkét település rajzkörösei – Maroshévíz és Borszék – nagy lelkesedéssel készültek a december 16-án sorra kerülő Kelemen moziban rendezett kiállításra, amely egyben egész éves tevékenységük bemutatása is.

A projekt célja, hogy az adventi időszak hangulatát a rajz és festészet eszközeivel keltsük életre. A program résztvevői kreatív módon kapcsolódhattak a karácsonyi ünnepkörhöz, művészeti készségeiket fejlesztve, valamint saját érzéseiket fejezheték ki a szeretet, a várakozás és a békesség jegyében. A tevékenység záróakkordja a Maroshévízi Gyermek Ház szakkörei által bemutatott zenés karácsonyi

műsor keretén belül rendezett kiállítás a maroshévízi Kelemen moziban, amely ebben az időszakban jellemző karácsonyi programok lényeges eleme. A kiállítás anyaga egy 43 munkából álló válogatás, ahol a karácsonyi hangulatot sugárzó képek mellé az év legjobbjai is bemutatásra kerültek. Több okból is fontos mindezek bemutatása, hiszen megfelelően gondozott prezentálás nélkül sok értékes rajz, festmény és illusztráció csak a polcokon heverne, továbbá egy igéyesen megfogalmazott bemutatózó a művészeti oktatás népszerűsítésének a motorja.

Hiszünk abban, hogy ha a gyerekek munkáival kellő tisztelettel bánunk vagyis megfelelően mutatjuk be, akkor a kiállítás élmény lehet a néző számára. Kiemelt célunk, hogy segítsük és támogassuk az iskolán kívüli szervezett oktatást. A képek keretezésének költségét a Communitas Alapítványtól nyert támogatásból fedeztük, amit ezúton is hálásan köszönünk.

MÓGA ATTILA

SAKK VODA COSTELLEL

Az októberi számban megjelent feladvány megoldása:

1Fc3+-Kd1

2Be1+-Bxe1

3Bxe1#

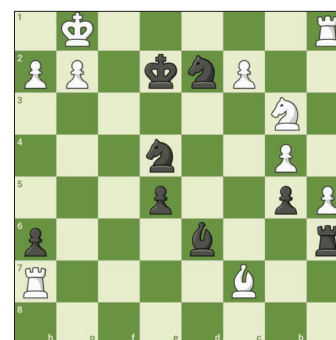
Megoldás: Vodă Costel

Új feladvány!

A mellékelt ábrán egy sakk diagrammát mutatunk be. A sakk kedvelőit arra kérjük, hogy oldják meg a feladatot, majd a megoldást küldjék el a turism.borsec@gmail.com e-mail címre.

A megoldást a következő számban közöljük.

*Bástya=B / Huszár=H / Futó=F / Vezér=V / Király=K. A gyalogot nem jelöljük, csak a mezőt ahová lépnek.

ÚJ DIAGRAMM:
A FEKETE LÉP, MATT 4 LÉPÉSBŐL.

SZELEKTÍV HULLADÉKGYŰJTÉS KAPURÓL KAPURA:

2025. DECEMBER 15. HÉTFŐ
2026. JANUÁR 19. HÉTFŐ

BORSZÉK VÁROS POLGÁRMESTERI HIVATALA - ISSN 1224 - 1709

Kellős szerkesztő: Móra Renáta

Szerkesztőség: Ballai Erzsébet, Elekes Szabolcs, Farkas Aladár, Fazakas Emese, Ferenczy József, Kolbert Tünde, Kovács Júlia, Pethő Csongor, Stan Tímea Anca

Számitógépes szerkesztés: Móra Attila / Nyomda: F&F INTERNATIONAL - Gyergyószentmiklós

Január						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

Február						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	

Március						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30	31					

Április						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

Május						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
				1	2	3
4	5	6	7	8	9	10
11	12	13	14	15	16	17
18	19	20	21	22	23	24
25	26	27	28	29	30	31

Június						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
1	2	3	4	5	6	7
8	9	10	11	12	13	14
15	16	17	18	19	20	21
22	23	24	25	26	27	28
29	30					

Július						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30	31		

Augusztus						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30
31						

fotó: kARakTer

2026

Borszék Város Önkormányzata áldott, békés karácsonyt és sikerekben gazdag új évet kíván minden borszéki lakosnak.

Kívánjuk, hogy az ünnep csendje erőt, reményt és hitet adjon a mindennapokhoz.
„Karácsonykor minden lehetőség adott a csodákra.”

Boldog karácsonyt és eredményekben gazdag, egészségben eltöltött új esztendőt kívánunk!

Szeptember						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30				

Október						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
			1	2	3	4
5	6	7	8	9	10	11
12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25
26	27	28	29	30	31	

November						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

December						
H	K	Sze	Cs	P	Szo	V
	1	2	3	4	5	6
7	8	9	10	11	12	13
14	15	16	17	18	19	20
21	22	23	24	25	26	27
28	29	30	31			

